

Grottor i Nynäshamn

Grottan på Krokskär

Grottan skiljer sig från de flesta andra på Södertörn genom att vara en karstgrotta, dvs att den skapats av vatten som löst upp kalksten, i det här fallet sprickkalksten. Grottan består av två låga kryptunnlar, vardera ca 2 m långa. Den ligger på Krokskärs sydöstra sida högt uppe i en skreva.

Brännskärstenen

Mellan Torö och Järflotta ligger Brännskär. På öns södra udde finns ett stort stenblock. Under den finns grottan i form av en gång.

Grässkär

Ytterligaren en karstgrotta i Nynäshamns skärgård finns på Grässkär mellan Ankarudden och Landsort. Det är frågan om en liten tunnelliknande grotta.

Grottan vid Ören

På Järflotta, ca 200 m nordnordost om torpet Ören finns en sprickgrotta. En lutande spricka har nedtill utsatts för erosion som gett upphov till en tunnel som är ungefär en meter bred. Grottan går genom gnejs och har släta väggar.

Grottan vid Dragets kanal

Grottan står att upptäcka ca 100 m öster om södra mynningen av Dragets kanal, som skiljer Järflottalandet från Järflotta. Den ligger i Järflotta naturreservat. Högt uppe på berget bildar ett stort och avrundat block taket på en djup klyfta. Grottan är drygt tre meter bred och 1,4 meter hög.

Flyttblockstunneln vid Stockbonäs

Grottan är en av flera inom Lövhagens friluftsområde i Nynäshamn. Den ligger 5 km söder om Nynäshamns kyrka, ca 200 m söder om triangeln vid Stockbonäs. Två rundade flyttblock ligger över en meter bred spricka. Ett ljuschackt bildat av en öppning mellan blocken lyser upp tunneln.

Ryssgrottan på Bokholmen

På Bokholmen, som ligger 6 km sydväst om Nynäshamns kyrka finns 750 m sydost om Rossa gård en intressant grotta. Ett stort block står lutat mot berget. Under blocket finns en rymlig sal med ett plant golv. Golvet påstås ha jämnats ut av ryska sjömän i samband med rysshärjningar i Stockholms skärgård i början av 1700-talet.

Yttre Gården

På Bredarön utanför Nynäshamn, sex kilometer söder om hamnen, finns en tunnelgrotta, som erosionen format i en sned spricka i berget. Den är ca 6 m lång. Intill finns två liknande, mindre tunnelgrottor. Området är militärt skyddsområde.

Övre och Nedre skrevan

Grottan ligger i Lövhagens fritidsområde i en skreva mellan två bergshöjder 25 m väster om gångvägen mellan Lövhagen och Brötet. Ett stort stenblock har glidit ner över en lutande spricka. Där har bildats två grottor. Den Övre grottan rymmer en sal, 3,5 x 3 m stor. Den Nedre skrevan är inte fullt 5 m lång och har den egenheten att den först blir trängre för att sedan vidga sig i ungefär ståhöjd.

Knappelskärgrottan

Ytterligare en grotta i Lövhagens fritidsområde ligger på Knappelskärs södra udde. Det är en tunnelgrotta som tränger 15 m in i berget. Den tros ha urgröpts av havet under under ca 500 år (ca 800- ca 1300). Grottan är den största i sitt slag på Södertörn (och hela Stockholms län).

Hargrottan

Vid gångvägen mellan Lövhagen och Knappelskär, ca 50 norr om vägskälet mot Bötet, ligger en annan av Lövhagens grottor. Det är en sprickgrotta som troligen havet urholkat i gnejsen. Den är 4 meter djup, går nedåt från den triangelformade öppningen.

Kärleksgrottan

Den kanske mest kända av Lövhagens grottor är Kärleksgrottan, som ligger på högra sidan av strandvägen vid Kroksundsudden. Grottan består av en 8 m hög spricka, som vidgar sig nedåt och är 2 m bred i golvhöjd. Den är 4 m lång och har som tak ett stenblock, som kilat sig fast.

Blockgrottor vid Strandvägen

Inne i Nynäshamns stad finns inte mindre än tre grottor. Den ena ligger väster om Strandvägen vid havsbadet i slutningen ned mot Gårdsfjärden. Där har inom elva stora gnejsblock bildats hålrum som sträcker sig i 10 meter mellan blocken.

Sällskapsgrottan

Den andra grottan hittas vid Sandhamnsvägen, mittemot radhuset med numret 56. Flera block har blivit inkilade i en klyfta. En av blocken täcker en hålighet som är 1 m hög och 3 x 4 m stor. Grottan är en omtyckt lekplats.

Jättekastet

Den tredje grottan eller ”grottiliknande bildningen”, som boken ”Svenska grottor” försiktigtvis säger, ligger mitt i Nynäshamn vid Jättekastgränd. Grottan som är 4 m lång har bildats genom att ett runslipat stenblock är inkilat i en klyfta.

Grytet vid Eklund

Vid vägen ner mot Rösängen, 100 norr om torpet Eklund, vid en bred stig finns ett område med stora block. Under dem finns flera hålrum. Men själva Grytet bildas av två stora block som lutar sig mot varandra. Grottan går 10 m under stenarna men höjden är inte mer än 1 m.

Grottan vid Trasthammar

På vägen mellan Nynäshamn och Torö vid Trasthammar vid Fjättersjön leder en kraftledning söderut. Följer man kraftledningsgatan 500 m kommer man till stolpe Ä1 446 8. Öster om stolpen, ca 50 meter, ligger grottan strax bakom toppen av ett berg. Även här är det ett stenblock som täcker en klyfta. Grottan har en längd av 8 m och har plant golv.

Tuppstenen

En igenvuxen väg som leder åt nordost 500 m väster om Älgvikens f d station för upp till en grotta, som ligger strax under krönet av en brant. Den har ett djup av 8 m.

Hålberg

På vägen mellan Sorunda och Ösmo, 150 m söder om Malmberga, ligger Hålbergs grotta. Det gäller att följa en grusväg 800 m till en mindre parkeringsplats. En stig som går mot sydost leder upp på en höjd till grottan eller rättare sagt grottorna. I en stor blocksamling ligger ett jättelikt block. Från norr och söder leder grottor in. Den sammanlagda längden på hålrummen är 19 m.

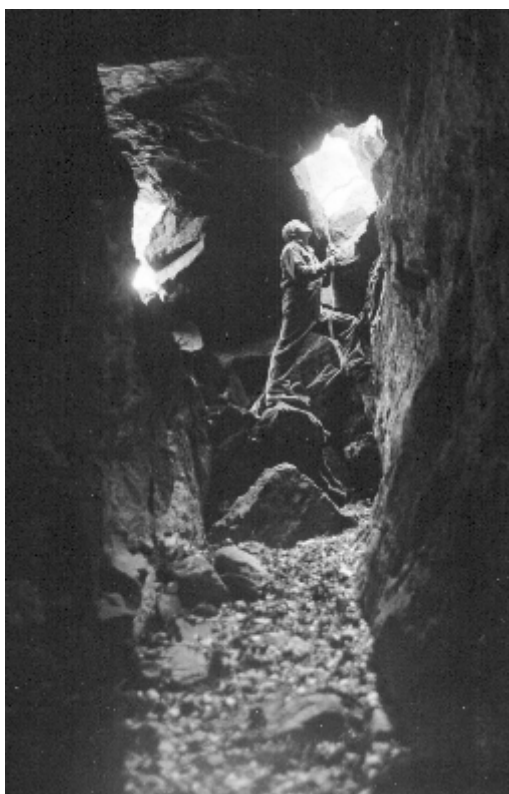
Vårdbergets grotta

På Vårdberget inte långt från Fituna finns en av Södertörns största rösen från bronsåldern. Men berget har fått sitt namn av den vårdkase, som än idag står restaurerad på rösets topp. Men vägen till bergets grotta börjar vid en skylt visande till ”Vårdkase”. Gå härifrån 500 m över berget och ned till klippväggen. Där står grottan att finna vid ”Sams vägg”. Grottan består av ett hålrum mellan block och är 4 m lång.

Grottor på Stora Skramsö

Öster om nedfarten till Muskötunneln, på andra sidan Byviken ligger Stora Skramsö grottor på den sydliga udden. Det är två lodräta sprickor som går genom udden som utgör grunden för grottorna. Sprickorna har delvis täckts av block. Sprickorna har uppkommit genom att diabas som trängt i gnejsgraniten har vittrat bort. Ytterligare två grottor finns bland de nedfallna blocken från berget.

Frubergsgrytena

Det inre av den övre grottan i Fruberget. Foto Johnny Couchèr.

Mellan Landfjärden och den gamla vägen från Nynäsvägen ned till Muskö färjeläger ligger Fruberget. Ungefär vid avtagsvägen till ruinen Hammersta Hus finns den ena av Frubergets två "gryt". Här har en bred sprickbildning i bergets sida skapat en klyfta med instörtade stenblock.

Grottan ligger under blocken. Ena ingången är vattenfylld och man måste dyka in i grottan. Därför är den enklast att besöka vintertid. Den har en längd över 30 meter och bildar en veritabel labyrint med sina tre plan ([karta](#) finns i nästa fil). Personer som saknar vana att klättra i berg bör inte försöka undersöka grottan på egen hand.

Klyftan på bergssidan är i sig en liten upplevelse och trevlig att klättra i.

Längre västerut på bergskammen finns en mindre, ungefär åtta meter djup grotta under ett flat stenblock (bilden ovan). Öppningen ligger en bit från branten ned mot vägen.

Den är inte alldeles lätt att hitta.

Scoutklyftan

Väster om Hemfosa vid den lilla Lövsjön finns ett berg 500 m sydväst om Pettersbergs scoutstuga. Bergets västra och sydvästra delar har spruckit sönder och bildat en labyrint av taklösa klyftor och grottor. Den största klyftan har en längd av 22 m och en höjd av 8 m. Där finns också den största grottan, drygt 6 m lång och 3 m hög. Ytterligare en grotta av ungefär samma längd har påträffats. Därtill finns i området en mindre grotta 3 m lång. Det är ett vilt och spännande område.

Korpbergsgrottan

Vid Korpberget, väster om Hemfosa, finns en stor rasbrant. Stora gnejsblock har bildat håligheter i flera plan. På brantens södra sida finns en sal som mäter 6,5 x 2,6 m och 6 m hög. Genom denna sal kan man nå ännu en sal och därifrån till en utgång i områdets norra del. Totalt mäter grottan en längd av 107 m. Området förfulas av att det blivit en avstjälpningsplats för skrot.